

MAS Železnohorský region, z.s.

nám. Míru 288, 538 03 Heřmanův Městec, IČO 27009076

Kontakt: 720 953 766, e-mail: mas@zeleznohorsky-region.cz

www.zeleznohorsky-region.cz

Projekt: MAP IV v ORP Přelouč, reg. č. **CZ.02.02.XX/00/23_017/0008130**

Analytická část MAP IV v ORP Přelouč

Žadatel/realizátor projektu: MAS Železnohorský region, z.s.

IČ: 27009076

Adresa: nám. Míru 288, 538 03 Heřmanův Městec

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

OBSAH

1. ÚVOD	3
1.1. Vymezení území MAP	4
1.2. Představení realizátora projektu MAP IV v ORP Přelouč	7
1.3. Popis struktury MAP IV v ORP Přelouč	8
2. ANALYTICKÁ ČÁST	9
2.1. Analýza stavu a potřeb v území	9
2.2. Analýza současného stavu klíčových témat	10
2.2.1. Moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí	10
2.2.2. Rozvoj potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním	11
2.2.3. Podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů	11
2.3. SWOT analýza k povinným tématům MAP IV včetně problémů a jejich příčin	12
2.3.1. Moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí	12
2.3.2. Rozvoj potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním	14
2.3.3. Podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů	15
2.4. Potřebné investice ve školách a stupeň připravenosti	17
3. ZÁVĚR	17

1. ÚVOD

Důraz na rozvoj vzdělávání a výchovy je velmi významným faktorem pro růst obce, regionu jako celku – pro rozvoj ORP a rozkvět celé České republiky. Proto hledání cest a správného směru pro vytváření odpovídajících podmínek pro další rozvoj a stabilní prostředí výchovně-vzdělávací soustavy je jedním z cílů projektu Místní akční plán rozvoje vzdělávání (dále jen MAP) v ORP Přelouč.

Za tímto účelem aktivně pracuje realizační tým ve spolupráci s klíčovými aktéry rozvoje ORP Přelouč včetně zřizovatelů – obcí, které pro poskytování předškolního a základního vzdělávání zřizují mateřské a základní školy. Oblast předškolního a základního vzdělávání je specifickou problematikou, kterou nelze řešit separovaně. Jde o oblast, která musí být řešena ve spojitosti a s ohledem na další faktory a specifika ORP. Tato oblast je v ORP Přelouč řešena jak z pohledu malých obcí, tak také z pohledu městyse a dvou větších měst. Oblasti rozvoje vzdělávání a nalezení shody na stanovení správného směru se musí společně věnovat jak malé obce, městyse, tak dvě větší města i např. s ohledem na dojíždění do škol a za prací v celém spádovém regionu.

Pro kvalitu života obyvatel daných obcí a konkrétního území ORP je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve městech. Právě pojetí školy jako komunitního centra zde sehrává velmi významnou roli.

Projekt MAP v ORP Přelouč se snaží najít mj. odpověď – jakými cestami a prostředky lze z pohledu klíčových aktérů rozvoje vzdělávání, zejména představitelů škol a zřizovatelů, nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Vzhledem k této spolupráci může navíc postupně docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní – pro širokou veřejnost.

Projekt MAP v ORP Přelouč hledá odpovídající cestu – správný směr v oblasti předškolního a základního vzdělávání. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místními správami, školami, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi. Místní partnerství bylo v území vytvářeno a přirozeně funguje již před započatím oficiální realizace projektu MAP, a to díky specifikům prostředí – funkční dobrovolné svazky obcí a působnost Místních akčních skupin – zejména MAS Železnohorský region, neboť tato MAS zahrnuje velkou část území ORP Přelouč a polovinu školských subjektů z ORP Přelouč.

Cílem je udržet a prohlubovat toto široké partnerství všech aktérů rozvoje vzdělávání, propojení ekonomických, sociálních a ekologických aspektů rozvoje vzdělávání, což otevírá další možnosti pro spokojený plnohodnotný život ve městech a na venkově v daném území ORP Přelouč. Projekt MAP IV navazuje na to, co již bylo v procesu místního akčního plánování v území vytvořeno a naplánováno v předchozích projektech MAP I–MAP III.

1.1. Vymezení území MAP

ORP Přelouč je územím s 2 městy, 1 městysem, zbytek tvoří 39 převážně malých obcí. Celkově se jedná o území se 40 % obcí do 200 obyvatel, 41 % obcí do 500 obyvatel, pouze 9 % obcí do 1 000 obyvatel. Průmysl se soustřeďuje do města Přelouč a do města Chvaletice. Tato dvě města představují průmyslový ráz a lze též hovořit, v případě těchto dvou měst, o zástavbě městského typu, na rozdíl od ostatních obcí s venkovskou zástavbou. Centrum území ORP Přelouč představuje město Přelouč, ve kterém žije 36 % všech obyvatel území ORP.

Tabulka 1 Vymezení území ORP – celková struktura území

Název ORP	Přelouč		
Kraj	Pardubický		
Rozloha ORP	257 km ²		
Počet obyvatel ORP	26 522		
Počet obcí s pověř. úřadem	2		
Obce s pověřeným úřadem	Chvaletice, Přelouč		
Počet obcí	42		
Názvy obcí	Trnávka	Kladruby nad Labem	Stojice
	Chrtníky	Kojice	Strašov
	Holotín	Labské Chrčice	Svinčany
	Sovolusky	Lipoltice	Svojšice
	Morašice	Litošice	Tetov
	Brloh	Mokošín	Turkovice
	Břehy	Poběžovice u Přelouče	Újezd u Přelouče
	Bukovina u Přelouče	Přelouč	Urbanice
	Hlavečník	Přelovice	Valy
	Choltice	Přepychy	Vápno
	Chvaletice	Řečany nad Labem	Veselí
	Jankovice	Selmice	Vyšeňovice
	Jedousov	Semín	Zdechovice
	Jeníkovice	Sopřeč	Žáravice
Hustota zalidnění	103,1 osob/km ²		
Počet dobrovolných svazků obcí	5		
Název a typ dobrovolného svazku obcí	Svazek obcí Podhůří Železných hor		polyfunkční
	Svazek obcí Přeloučska		monotematický
	Svazek obcí Týnecko		polyfunkční
	Heřmanoměstecko		polyfunkční
	Regionální svazek obcí Bohdanečsko		polyfunkční

Zdroj dat: ČSÚ 2020

Ve správním území obce s rozšířenou působností ORP Přebouč působí celkem 3 Místní akční skupiny (MAS):

1. MAS Železnohorský region,
2. MAS Zálabí,
3. MAS Bohdanečsko,

z nichž MAS Železnohorský region (MAS ŽR) zahrnuje nejvíce obcí z daného ORP a má v území nejdelší tradici (působí již od roku 2005). MAS ŽR je v tomto ORP také největší MAS, co se týče počtu obyvatel.

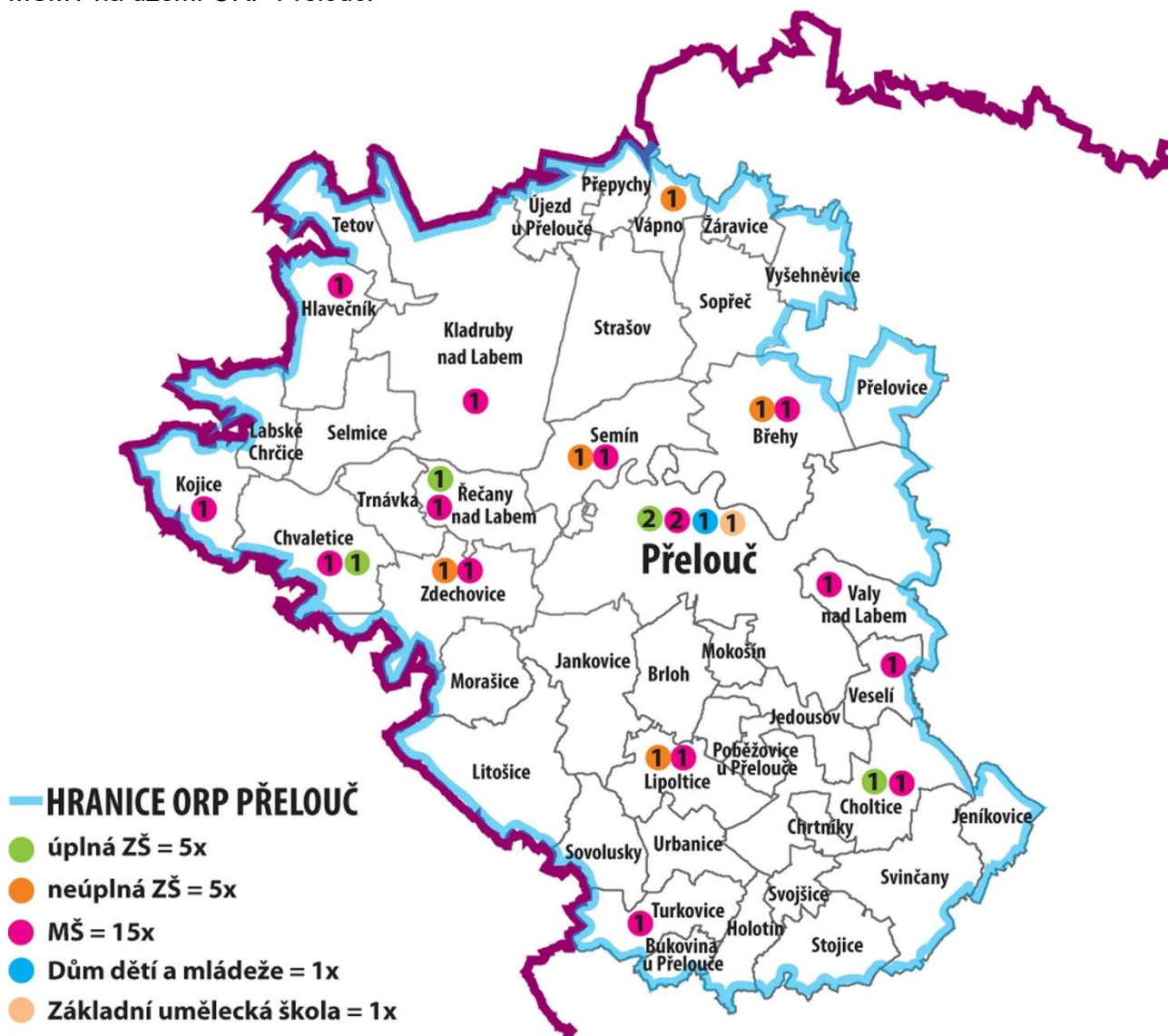
Obrázek 1 Struktura ORP Přebouč dle hranic MAS na území daného ORP

V ORP Přebouč působí celkem 23¹ škol, z toho 2 subjekty jsou sloučené MŠ + ZŠ. Jedná se o 13 mateřských škol a 10 základních škol, které se nacházejí v 15 obcích ORP Přebouč, tj. 15 zřizovatelů škol. Na území ORP Přebouč působí také soukromé mateřské školy, které nejsou zapsané

¹ Dále zde působí 1 ZUŠ Přebouč.

v Rejstříku škol.² Viz níže na obrázku přehled škol a školských zařízení zapsaných v Rejstříku škol MŠMT na území ORP Přelouč.

Obrázek 2 Přehled rozložení škol a školských zařízení v ORP Přelouč

Charakteristika školství v řešeném území MAP ORP Přelouč, zajištění dopravní dostupnosti škol, sociální situace i návaznost na dokončené základní vzdělávání (úzká provázanost s KAPem) jsou detailně specifikovány v příslušných kapitolách Analytické části projektu MAP II³ ORP Přelouč.

² Jedná se o 1) soukromou mateřskou školku Veselý panáček, jež působí v místní části města Přelouč – ve Lhotě pod Přeloučí, dále se jedná o 2) firemní mateřskou školku Elmík Přelouč působící v Přelouči a poslední je Lesní školička v obci Jankovice nedaleko města Přelouč (4,5 km).

³ Veškeré informace jsou k nahlédnutí na <https://zeleznohorsky-region.cz/tema/tema.phtml?id=11703>.

1.2. Představení realizátora projektu MAP IV v ORP Přelouč

MAS Železnohorský region (MAS ŽR) byla založena v roce 2005 s právním statutem občanského sdružení. Od roku 2015 je MAS ŽR zapsaným spolkem. Sídlo MAS ŽR je v Multifunkční budově (kde sídlí také Informační centrum) v Heřmanově Městci. V současné době se území MAS ŽR rozkládá na území 6 svazků obcí (Heřmanoměstecko, Centrum Železných hor, Podhůří Železných hor, Za Letištěm, Západně od Chrudimi a Železné hory) a 1 obce Licibořice (viz níže mapa MAS Železnohorský region s dobrovolnými svazky obcí). Území má celkem 72 obcí a celkově kolem 45 tisíc obyvatel – z nichž na území ORP Přelouč se jedná o počet přibližně 12 tisíc obyvatel, což představuje cca 45 % všech obyvatel ORP Přelouč (celé ORP Přelouč má celkem 26 522 obyvatel k 31. 12. 2022).

Obrázek 3 Území MAS Železnohorský region s dobrovolnými svazky obcí (DSO)

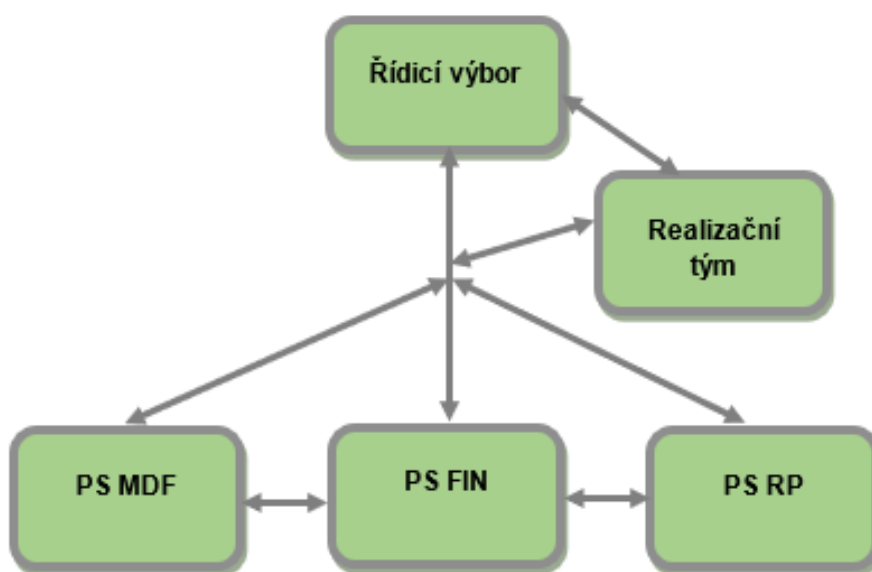
1.3. Popis struktury MAP IV v ORP Přelouč

Struktura MAP IV byla řádně řešena s klíčovými aktéry rozvoje vzdělávání v ORP Přelouč. Konečná podoba byla formulována a schválena na 1. jednání Řídicího výboru MAP IV dne 6. 2. 2024.

Řídicí výbor na svém 1. jednání schválil Statut a Jednací řád, který do doby schvalování probíhal připomínkovým řízením a bylo možné ze strany jakéhokoli klíčového aktéra rozvoje vzdělávání vznést připomínky, návrhy či jiné požadavky. Na tomto základě vznikla konečná finální verze těchto dokumentů odsouhlasená (jak výše uvedeno) Řídicím výborem MAP.

Struktura MAP IV systémově navazuje na MAP III, tvoří ji:

- Řídicí výbor (dále také jen „ŘV“),
- realizační tým (dále také jen „RT“),
- pracovní skupina pro financování (dále také jen „PS FIN“),
- pracovní skupina pro podporu moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí (dále také jen „PS MDF“),
- pracovní skupina pro rovné příležitosti (dále také jen „PS RP“).

Obrázek 4 Organizační struktura MAP IV v ORP Přelouč – schéma

2. ANALYTICKÁ ČÁST

Podkladem pro tuto analytickou část byly aktuální strategické záměry a dokumenty v území pro oblast vzdělávání:

- Strategie na menších územích, než je správní obvod ORP (školské koncepce, schválené strategie dobrovolných svazků obcí, Strategie CLLD, Strategie sociálního začleňování 2021-2030 atd.)
- Strategie na vyšších územních úrovních (krajské dokumenty: Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy 2023-2027, Regionální akční plán Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ atd.)
- Strategie na národní úrovni (Strategie vzdělávací politiky České republiky do r. 2030+ aj.)

Dalšími podklady pak byly také popisy potřeb škol, které jednotlivé zapojené školy (100% zapojení MŠ, ZŠ a ZUŠ) zpracovaly již v rámci projektu MAP II; průběžné vyhodnocení naplňování ročního plánu z předchozích období (Šablony, implementační aktivity MAP II, AP 2023); souhrnné výsledky z projektů Šablony; výstupy evaluací; výroční a aktuální tematické zprávy České školní inspekce a zprávy o šetření PISA/TALIS v ČR.

2.1. Analýza stavu a potřeb v území

Současná analýza stavu a potřeb v území vychází z analytické části MAP III ORP Přelouč, která je základem pro další společné plánování v území. Analytická část MAP IV prošla aktualizací na základě nových dat a informací z území, přičemž byly zohledněny výstupy ze Závěrečné evaluační zprávy MAP III v ORP Přelouč za období od 1. 1. 2016 do 30. 11. 2023.

Na území ORP Přelouč byla v souvislosti s tvorbou MAP realizována řada dotazníkových šetření. V úvodu projektu se jednalo o dotazníkové šetření MŠMT na všech MŠ a ZŠ v ORP Přelouč. V dalších fázích projektu MAP se realizovala dotazníková šetření mezi členy Řídicího výboru MAP a členy pracovních skupin. Následovalo dotazníkové šetření dle nastavení projektu tvorby MAP – tzn. dotazníkové šetření mezi řediteli MŠ a ZŠ, mezi rodiči dětí MŠ a žáků ZŠ, mezi zřizovateli škol a dalšími starosty obcí ORP Přelouč a komplexně mezi celou veřejností ORP Přelouč. Později byly závažné otázky a témata probírány se zástupci obcí i škol osobním dotazováním a dle potřeby upravovány, či potvrzována jejich platnost.

Dotazníková šetření i osobní setkání podala názory na nejpalčivější problémy ve vzdělávání. Za tyto problémy bylo označeno: Nedostatek financí ve školství, jak co se týče nedostatku financí pro infrastrukturní potřeby škol, tak pro zajištění kvality vzdělávacího procesu (problém ICT vzhledem k posílení digitálních kompetencí). V současné době je také řešena otázka nedostatečného finančního ohodnocení nepedagogických pracovníků. Dále velký počet dětí ve třídách a nedostatečná kvalitní nabídka volnočasových aktivit. Dále pak zajištění rozvoje potenciálu každého žáka, zde se problémy opírají o nedostatečnou podporu v oblasti zjišťování kvalitního DVPP a zajištění finančního ohodnocení lektorů. Podrobněji viz kap. 2.2. Analýza současného stavu klíčových témat.

Naplňování ročních akčních plánů je též hodnoceno pozitivně. V rámci minulých projektů MAP vznikly materiály, které jsou hojně využívány i po ukončení předchozích projektů MAP. Jedná se především o 34 turistických manuálů k výpravám v území⁴, které si může kdokoli kdykoliv stáhnout, vytisknout či využít v interaktivní podobě v mobilním zařízení.

⁴ Ke stažení zde: <https://zeleznohorsky-region.cz/tema/tema.phtml?id=12395>

2.2. Analýza současného stavu klíčových témat

2.2.1. Moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí

Na školách ORP Přelouč je dlouhodobě stanovený trend v aplikaci moderních didaktických metod vedoucích k rozvoji žáka jako osobnosti. Je však nutné přihlížet k vývojovému stupni dětí a jejich mentálnímu vývoji a tomu přizpůsobovat i aplikované metody.

Na MŠ převažuje vzdělávání formou hry a zážitku, kdy si dítě ani neuvědomuje, že se vzdělává. Nutno podotknout, že vzhledem k úspěšnosti aklimatizace dětí při přechodu z MŠ na ZŠ je tento proces na velmi vysoké úrovni. Na prvním stupni poté přichází fáze, kdy se využívají různé metody vzdělávání včetně frontální výuky, aby byly poskytnuty základní informace, o které je možné se „opřít“ a z nichž lze čerpat. Výuka na druhém stupni ZŠ je především frontální a moderní didaktické metody jsou aplikovány jako bonus, zpestření výuky. Tato záležitost souvisí i s psychickým vývojem žáka, kdy je mu vštěpována vývojová posloupnost od hry až k osobní disciplíně. Faktem je, že frontální výuku nelze bezmezně nahradit, či úplně vynechat, neboť poskytuje klasický způsob osvojení elementárních informací, jak již bylo řečeno. Výhodou frontální výuky je předání většího množství informací v krátkém časovém horizontu. Tato nutnost vychází z faktu, že mnoho současných rodičů považuje školu nejen za vzdělávací instituci, ale téměř za výchovný ústav. Učitel proto často řeší i jiné úkoly než didaktické. Využívání frontální výuky souvisí i s faktem, že třídy v ORP Přelouč tvoří poměrně velké žákovské kolektivy, proto využívání pouze alternativních či moderních metod není vždy vhodné či možné. Na druhou stranu je však kladen i důraz na individuální přístup, a to především ve vyhledávání a podpoře talentovaných dětí. Aby byl zajištěn všeobecný rozvoj osobnosti dětí je vzdělávací proces doplněn o množství dalších aktivit v podobě různých kroužků, projektů a soutěží.

Problém aplikace nových metod souvisí i s nedostatečnou kvalitou DVPP, kdy v rámci šablon bylo upuštěno od podmínky akreditace kurzů od MŠMT. Tyto kurzy může pořádat prakticky kdokoli a neexistuje u nich kontrola kvality. Kvalitu DVPP může učitel zjistit pouze na základě recenzí, které se objevují na internetu, ale tyto recenze může psát taktéž kdokoli, především opět pořadatel kurzů, tudíž nemusí být objektivní. Výhodou by bylo vytvoření platformy, kde by bylo možné ověřit zmíněnou kvalitu, neboť ověřování přínosu kurzů je i poměrně časově náročné.

Samostatnou kapitolou je i hledání kvalifikovaných učitelů, kdy mnohdy musí učit lidé bez pedagogického vzdělání, či učitelé musejí učit předměty mimo svoji aprobaci. Toto souvisí s nízkou prestiží kantorského povolání v ČR a faktem, že soukromý sektor má možnost nabídnout lepší výdělek. Dochází tedy k tomu, že učitelé odcházejí ze státního sektoru.

V ORP Přelouč je běžný edukační proces doplňován další širokou nabídkou aktivit. Běžnou praxí je spolupráce s dalšími institucemi, které se podílejí na procesu vzdělávání: návštěvy knihoven, besedy, exkurze pořádané ve školách i prostřednictvím MAS ŽR (neformální vzdělávání) atd. Je kladen velký důraz na zážitkovou pedagogiku, projektovou výuku, didaktické hry, badatelskou výuku, činnostní učení, týmovou práci, a především aktivní čtenářství a rozvoj matematické a finanční gramotnosti. Vzhledem k současným trendům nechybí ani zapojení práce s ICT. V případě využití digitálních technologií narážejí školy na problém v otázce financování, kdy technika bývá zastaralá. Většinou bývá nakupována v jeden okamžik, což znamená, že doslouží ve stejném časovém horizontu a na její obnovu je třeba najednou velká částka. Velkým přínosem by bylo zavedení

pravidelné finanční dotace, která by umožnila její obnovení po určité době. Školy se zaměřují také na spolupráci s rodiči, aby škola byla brána jako rovnocenný partner.

2.2.2. Rozvoj potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním

Mateřské i základní školy z ORP Přelouč se zaměřují na všeobecný rozvoj každého žáka, což koresponduje s tendencemi systému všeobecného vzdělávání v rámci České republiky. Většina škol se taktéž zaměřuje na ekologii a environmentální výchovu. Potenciál žáků není rozvíjen pouze klasickým frontálním vyučováním, ale výuka probíhá formou projektů a za pomoci dalších aktivit a akcí pro děti i veřejnost. Na přípravě i realizaci akcí školy spolupracují s dalšími institucemi a organizacemi. Účelem je orientace výuky směrem k praxi. Mateřské školy se zaměřují také na rozvoj sociálních dovedností a komunikačních schopností. Dlouholetá praxe ukazuje, že jsou tyto dovednosti rozvíjeny účelně, neboť děti nemají zpravidla problém při přestupu z MŠ na ZŠ.

Jako příležitost pro rozvoj těchto a dalších dovedností je vnímáno DVPP, neboť znalosti a dovednosti je třeba stále aktualizovat. Zároveň je však nutné konstatovat, že se musí jednat o kvalitní DVPP. Další možností je zapojení digitálních technologií v rámci názorných ukázek a zatraktivnění výuky i v případě zájmových činností. Příležitostí je též zapojení rodičů do plánovaných aktivit a zaměření se na individuální přístup s nadanými žáky a žáky, kteří jeví zájem o některé oblasti rozvoje dovedností.

Možnou překážkou je opět velký počet dětí ve třídách, kdy nezbyvá prostor a čas na práci s těmito žáky, neboť vyučující se musí věnovat všem dětem ve třídě. Stablním a dlouhodobým problémem je opět nedostatek kvalitních lektorů a aprobovaných vyučujících.

2.2.3. Podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů

V území ORP Přelouč je konstatováno, že spolupráce škol se zřizovateli je na velmi vysoké úrovni. Mnoho škol v posledních letech také investovalo do rekonstrukcí budov a nákupu vybavení. Nicméně je žádoucí, aby tyto investice i nadále pokračovaly. Pro zajištění do budoucna je třeba nalézat nové možnosti financování. Současný stav financí není považován za dostatečný.

Vhodnější zajištění financování by podpořilo rozvoj pedagogických, didaktických i manažerských kompetencí pracovníků. Současné přispívá i k vytvoření příznivějšího a kreativnějšího prostředí směřujícímu k wellbeingu⁵. Jako vhodný způsob řešení se nabízí kvalitní DVPP, které je však omezeno nabídkou i možnostmi se jej účastnit v případě menších školních kantorských kolektivů, kdy chybějící učitel musí být suplován. Problém je především kvalita možného vzdělávání, bohužel neexistuje možnost zjištění kvality, bylo uvolněno využití šablon bez akreditace MŠMT. Recenze na kurzy nemají žádnou vypovídací hodnotu, neboť sami realizátoři mají možnost si je kladně ohodnotit na Facebooku a dalších platformách. Chybí jednotná platforma zajišťující profesionálnost programů.

Další problémy, které musí školy řešit, se týkají personálního zajištění. Obecně lze konstatovat, že je nedostatek odborníků ke spolupráci, kvalitní a ochotní specialisté s pedagogickým nadáním⁶ se

⁵ Wellbeing = celková pohoda (celkový stav fyzického, duševního a emocionálního zdraví a pohody člověka).

⁶ Jedná se o otázku předání znalostí. Člověk musí být odborníkem na danou profesi, vědu, oblast, ale musí mít také pedagogický takt, aby byl schopen informaci vhodně předat.

těžko shánějí. S tímto souvisí i nedostatečná nabídka tematických exkurzí, kde jsou tito odborníci také třeba. Obojí je poté spojeno s otázkou financí, neboť zajištění exkurze i odborníka vždy něco stojí. Dlouhodobým problémem je i zde nedostatek kvalifikovaných učitelů. V rámci inkluze mají školy povinnost pro děti se SVP zajišťovat asistenci, což je legislativně zakotveno, ale školám toto způsobuje nemalé starosti.

V oblasti rozvoje managementu třídních kolektivů jsou zakládány žákovské parlamenty, pracuje se s pravidly, které si vytvářejí samy děti. Snahou je zavést efektivní komunikaci v rámci třídy a práce se získáváním zpětné vazby. Toto se dlouhodobě daří. Žáci ani rodiče však mnohdy nechápou význam aktivit a považují je pouze za hru a prostor k odpočinku.

2.3. SWOT analýza k povinným tématům MAP IV včetně problémů a jejich příčin

2.3.1. Moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí

SWOT – Moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • ZŠ i MŠ podpora čtenářské a matematické gramotnosti • Uskutečňované projekty, návštěvy knihoven, kin, divadel • Úspěšný přechod dětí z MŠ na ZŠ • Práce s nadanými žáky • Úspěšné zapojení digitálních technologií • Projekty, soutěže, kroužky • Aplikace nových metod • Exkurze financované MAS ŽR 	<ul style="list-style-type: none"> • Velké počty dětí ve třídách • Zastaralé pomůcky a ICT technologie • Nedostatečná možnost ověření kvality DVPP
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Větší míra spolupráce s knihovnami (především školy na malých obcích) • Využití dramatické výchovy a aplikace nových metod • Spolupráce s rodiči • Kvalitní DVPP • Vzájemná výměna zkušeností • Větší míra individuálního přístupu • Práce s nadanými žáky 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná motivace ze strany rodiny • Nedostatek financí • Náročnost pravidelné obnovy a údržby ICT (hardware, software) • Nedostatek kvalifikovaných učitelů

Zjištěné problémy a popis jejich příčin

K základním problémům v ORP Přelouč patří **velké počty dětí ve třídách, složité ověřování kvality DVPP, nedostatečná motivace ze strany rodiny, kdy rodiče považují školu za výchovný ústav. Dále nedostatek financí a nedostatek kvalifikovaných učitelů.**

Příčiny zjištěných problémů vč. jejich řešení:

- **velké počty dětí ve třídách**

Tento problém je spíše systémový, neboť třídy (především v okolí města Přelouče) jsou na svém maximu. Jeho řešení se nabízí v existenci menších třídních kolektivů. Rozšíření počtu tříd by však znamenalo i rozšíření učitelského sboru a zde opět je naráženo na problém dostatku kvalitních a kvalifikovaných vyučujících.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Řešení: Možné řešení představuje vytvoření menších skupin dětí. Problém však zůstává v podobě mála kvalitních učitelů. Umožnit tedy působení kvalitních, i když neaprobovaných učitelů s odpovídajícím finančním ohodnocením.

- **složitě ověřování kvality DVPP**

Jak již bylo řečeno současná nabídka DVPP neumožňuje ověření jejich kvality, zároveň se jedná o časově náročný proces.

Řešení: Vytvoření jednotné webové platformy k ověřování kvality DVPP. Spolupráce s erudovanými institucemi jako NPI.

- **nedostatečná motivace ze strany rodiny, kdy rodiče považují školu za výchovný ústav**

Příčinou těchto problémů je uspěchanost dnešní doby, kdy sami rodiče nevěnují doma dětem příliš pozornosti a domnívají se, že tuto funkci má plnit škola jako vzdělávací (výchovná) instituce.

Řešení: Navázat spolupráci se samotnými rodiči, aby své děti vedli k domácímu učení. Tento proces je však pozvolný a dlouhodobý, avšak je konstatováno, že navazování spolupráce se dlouhodobě daří. Škola se musí stát uznávaným partnerem a v případě zájmu i mentorem, který je schopný ukázat cestu a poskytnout metodickou podporu.

- **nedostatek financí**

V současné době chybí finanční prostředky především na pravidelnou obnovu ICT, které s požadavkem rozšířením výuky digitálních technologií budou potřeba. Nejedná se pouze o hardwarové vybavení, ale i o obnovení softwaru a licencí produktů. Tato záležitost je nejen složitá z hlediska času a odbornosti, ale i z hlediska financí. Zároveň školy by uvítaly externí podporu odborníka z nepedagogického sboru. Neboť v současné době každá škola disponuje desítkami zastarávajícího ICT vybavení a je téměř nadlidským úkolem jednoho učitele v rámci sníženého počtu hodin v úvazku toto vše zvládnout.

Řešení: Šablony a další zdroje financování, kdy školy mohou na podobné potřeby čerpat. Zde se však objevuje problém v časové náročnosti na vyhledávání a administraci získávání peněz z jiných zdrojů. Řešením je spolupráce s institucemi, které řeší jak problematiku školství, tak dotačního managementu, např. místní akční skupiny.

- **nedostatek kvalifikovaných učitelů**

Tento problém je řešen v rámci celé ČR. V rámci ORP Přelouč funguje dlouhodobá praxe, kdy na některých školách probíhá neaprobovaná výuka. Dle zpráv ČSI je konstatováno, že až na výjimky tento stav není na úkor kvality výuky. Zároveň ředitelé dokládali, že se o změnu stavu výuky neaprobovanými učiteli snažili, avšak neúspěšně.

Řešení: Ředitel ověří kvalitu konkrétního vyučujícího a umožnit pedagogickou praxi i neaprobovaným s odpovídajícím a zajímavým finančním ohodnocením.

2.3.2. Rozvoj potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním

SWOT – Rozvoj potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Orientace na všeobecný rozvoj • Častá specializace EVVO • Projekty, akce pro děti • Rozvoj sociálních dovedností a komunikace • Spolupráce s dalšími institucemi a veřejností • Přechod dětí z MŠ na ZŠ • Práce s nadanými žáky 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek prostoru a času na vyhledávání možností financování (pomůcky, aktivity) • Množství administrativy • Velký počet dětí ve třídách • Nedostatek materiálů pro diferenciovanou výuku
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Další DVPP, aplikace nových metod • Zapojení digitálních technologií • Spolupráce s rodiči • Individuální přístup • Pracovní pozice sociálního pedagoga 	<ul style="list-style-type: none"> • Malý časový prostor a nedostatek příležitostí k předávání zkušeností • Nedostatečná nabídka kvalitního DVPP • Vysoké nároky na pedagogy i školy z hlediska dané problematiky • Nedostatek asistentů pro děti s SPU

Zjištěné problémy a popis jejich příčin

V oblasti rozvoje potenciálu každého žáka byly jako problémové oblasti stanoveny: **velký počet dětí ve třídách, nedostatek prostoru a času na vyhledávání financování na vhodné pomůcky a aktivity, s tím souvisí i množství administrativy, nedostatečná nabídka kvalitního DVPP a malý časový prostor a nedostatek příležitostí k předávání zkušeností, vysoké nároky na pedagogy i školy z hlediska rozvoje potenciálu každého žáka.**

Příčiny zjištěných problémů vč. jejich řešení:

- **velký počet dětí ve třídách**

S velkým počtem dětí ve třídách souvisí i problém nedávné aplikace inkluze, neboť pokud by byly menší žakovské kolektivy, měli by pedagogové více prostoru k individuálnímu přístupu k žákům a rozvoji potenciálu každého žáka.

Řešení: Možné řešení umožňuje změna financování, kdy lze učit menší skupiny dětí. Problém však zůstává v podobě mála kvalitních učitelů. Umožnit tedy působení kvalitních, i když neaprobovaných učitelů s odpovídajícím finančním ohodnocením.

- **nedostatek prostoru a času na vyhledávání financování na vhodné pomůcky a aktivity/ množství administrativy**

Osobnost každého žáka se lépe rozvíjí, pokud máte vhodné pomůcky vedoucí k pochopení látky a praktických příkladů. Nejedná se pouze o edukační pomůcky, ale i další náležitosti (kompenzační pomůcky) přispívající k rozvoji osobnosti a studijního potenciálu žáků. Jak pomůcky, tak aktivity vyžadují množství financí, kterých je stále nedostatek. Školy mají možnost zajistit si tyto prostředky

z jiných zdrojů financování (šablony, projekty), s tím však souvisí množství administrativy, a tedy časová náročnost.

Řešení: Řešením je spolupráce s institucemi, které řeší jak problematiku školství, tak dotačního managementu, např. místní akční skupiny.

- **vysoké nároky na pedagogy i školy z hlediska rozvoje potenciálu každého žáka/ nedostatek asistentů pro děti s SPU**

V ORP Přelouč je kladen důraz na osobnostní i duševní rozvoj potenciálu každého žáka. Neexistuje však jednotný muštr vzhledem k individualitě žáků. Proto lze těžko přejímat nějaké osvědčené vzory, které by usnadnily její aplikaci. Učitelé jsou proto pod značným tlakem, kdy musí sami vymýšlet, jak potenciál žáků rozvíjet. Tento úkol klade také značné nároky z hlediska administrativy a času, který by učitelé mohli trávit např. sebezvzděláváním atd. Nejčastěji zmiňovaný problém je v současnosti nedostatek asistentů. Asistenti musejí být přiděleni k dětem s diagnostikovaným SPU a IVP. Asistentů s vhodným vzděláním je však v současnosti nedostatek a těžko se shánějí finance na jejich platy.

Řešení: Finance lze řešit pomocí tzv. šablon. Obecně vysoké nároky na pedagogy by byly řešitelné větší metodickou podporou z hlediska MŠMT, či spoluprací s některými dalšími institucemi tak, aby byla zmírněna především přidružená administrativa. Možnost se nabízí také v případě kvalitního DVPP.

- **Nedostatek materiálů pro diferenciovanou výuku**

Školy jsou v současné době zaplavovány množstvím nabídek ohledně nabízených materiálů, avšak neověřitelné kvality z hlediska odbornosti. Zároveň chybí diferenciaci těchto materiálů. Školy by uvítaly i nabídku materiálů pro práci s nadanými žáky, které též chybí. Tuto podporu by očekávaly od institucí podílejících se na vzdělávání jako je MŠMT, NPI, CCV, kde se očekává prověřená kvalita materiálů.

Řešení: Zřízení centrálního úložiště zaštitěného jednou z výše zmíněných institucí. Zároveň diferenciovaného dle jednotlivých vyučovacích předmětů, včetně specializace na výuku nadaných žáků.

2.3.3. Podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů

SWOT – Podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Dlouhodobě rovnoměrně nastavený vyučovací proces • Úspěšnost žáků ve standardizovaných zkouškách • Spolupráce s dalšími institucemi napojenými na vzdělávací proces 	<ul style="list-style-type: none"> • Školy s malým pedagogickým sborem (nedostatek prostoru na DVPP) • Nedostatečné vybavení škol a školek z hlediska prostoru a vhodnými pomůckami • DVPP a jeho nezjistitelná kvalita, časová náročnost ověřování kvality programů
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitní DVPP 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek kvalifikovaných lektorů • Nedostatek aprobovaných učitelů

<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňování širšího spektra vyučovacích metod (nejen klasické frontální vyučování) • Wellbeing (aktivita i pro učitele) 	<ul style="list-style-type: none"> • Žáci ani rodiče nechápou přínos rozvoje této kompetence
--	---

Zjištěné problémy a popis jejich příčin

V oblasti podpory pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpory managementu třídních kolektivů byly definovány následující problémové okruhy, které se v některých případech prolínají nebo spolu víceméně souvisí. Jsou to: **nedostatečné vybavení škol a školek z hlediska prostoru a vhodnými pomůckami, školy s malým pedagogickým sborem (nedostatek prostoru na DVPP), časová náročnost DVPP a jeho nezjistitelná kvalita, nedostatečná motivovanost rodičů i žáků, nedostatek kvalifikovaných učitelů a lektorů.**

Příčiny zjištěných problémů vč. jejich řešení:

- **nedostatečné vybavení škol a školek z hlediska prostoru a vhodnými pomůckami**

Tento problém se opět točí okolo otázky financí. Mnohé školy nejsou bezbariérové, protože tak nebyly stavěny. Tato otázka má přímý vliv na nastavení rovného přístupu ke vzdělávání. V dnešní době existují možnosti zajištění bezbariérovosti, které však jsou poměrně nákladné. Řešením je získání finančních prostředků z fondů EU, kde podmínka naplnění bezbariérovosti přímo je, a dalších fondů. Často se však jedná o poměrně rozsáhlé projekty jak stavební, tak z hlediska administrativy. Dále jsou potřeba finance na úpravu prostor a nákup pomůcek, které by zvyšovaly kreativitu žáků, badatelské učení a směřovaly k wellbeingu. Nedostatečná vybavenost a chybějící bezbariérovost klade větší náročnost na vyučovací proces, a tím se snižuje kvalita vyučovacího procesu.

Řešení: Zde by byla řešením spolupráce s vhodnými institucemi, např. místními akčními skupinami apod. S otázkou financí je spojeno i vybavení prostor mateřských i základních škol a nákup pomůcek. Zde se též nabízí možnost nalezení alternativních zdrojů financování a spolupráce s erudovanými institucemi.

- **školy s malým pedagogickým sborem (nedostatek prostoru na DVPP)**

V ORP Přelouč existují školy a především MŠ, kde učitelský sbor tvoří pouze ředitel a 1–2 učitelé. V tomto případě, pokud i jen jeden člen sboru je vyslán na DVPP, je za něj obtížná zástupnost.

Řešení: Možnou kompenzací tohoto problému mohou být lektori, kteří by naopak docházeli do škol, či možnosti elektronického vzdělávání a kurzů. Řešením je tedy spolupráce s vhodnými institucemi, které jsou schopny toto zajistit.

- **DVPP a jeho nezjistitelná kvalita, časová náročnost ověřování kvality programů**

Pořádání DVPP bylo umožněno bez akreditace MŠMT, není tedy stoprocentně zajištěna jeho kvalita. Vyhledávání DVPP je i z tohoto důvodu časově náročné a odvádí učitele či lektora od toho, aby čas využil například pro své sebevzdělávání v rámci aprobace. Zároveň se současná nabídka DVPP dotýká i otázky finanční, neboť v posledních letech cena těchto programů až neúměrně stoupá.

Řešení: Vytvoření jednotné platformy pro snadné vyhledávání a sdílení zkušeností s DVPP.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

- **nedostatečná motivovanost rodičů i žáků**

Je nutné podotknout, že rodiče ani žáci často nechápou význam těchto aktivit a například zavádění třídnických hodin. Často aktivity považují za zbytečné a třídnické hodiny pouze za odpočinkové, kdy se nemusí nic dělat.

Řešení: I zde by však vhodnou oporou bylo DVPP, které by vedlo ke zvýšení erudovanosti pracovníků, kteří je provádějí a sekundárně ke zvýšení motivovanosti dětí i rodičů. Podporou těchto činností může být i vytvoření partnerského vztahu mezi školou a rodinou.

- **nedostatek kvalifikovaných učitelů a lektorů**

Tento problém je řešen v rámci celé ČR. V rámci ORP Přelouč funguje dlouhodobá praxe, kdy na některých školách probíhá neaprobovaná výuka. Dle zpráv ČSI je konstatováno, že až na výjimky tento stav není na úkor kvality výuky. Zároveň ředitelé dokládali, že se o změnu stavu výuky neaprobovanými učiteli snažili, avšak neúspěšně.

Řešení: Řešením by bylo, aby si ředitel ověřil kvalitu konkrétního vyučujícího a umožnil pedagogickou praxi i neaprobovaným. V případě lektorů je situace obdobná. Je jich nedostatek a často chybí finance na jejich ohodnocení. Řešením by bylo nalézt možné zdroje na jejich financování.

2.4. Potřebné investice ve školách a stupeň připravenosti

Aktuální informace o potřebách investic jednotlivých škol, včetně stupně jejich připravenosti, jsou postupně aktualizovány v Příloze č. 1 Seznam projektových záměrů pro období 2021-27 Strategické části MAP IV v ORP Přelouč.

3. ZÁVĚR

Školy ORP Přelouč se dlouhodobě potýkají s obdobnými problémy, které se týkají především nedostatku finančních prostředků a získávání aprobovaných učitelů a erudovaných odborníků. Řešením by bylo dostatečné zajištění financování a zvýšení prestiže učitelského zaměstnání s odpovídajícím finančním ohodnocením. Školy se tyto nedostatky snaží dlouhodobě kompenzovat za pomoci neformální spolupráce s obcemi, rodinami a dalšími institucemi, které se mohou sekundárně podílet na procesu vzdělávání. Významnou podporu, především z hlediska administrativní podpory a zajišťování finančních prostředků, získávají od dalších organizací jako jsou např. místní akční skupiny.

Schválil Řídící výbor MAP III v ORP Přelouč jako aktuální platnou verzi k 24. 4. 2024

V Cholticích dne 24. 4. 2024

.....
Josef Blažek

předseda Řídícího výboru MAP IV v ORP Přelouč

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

